

SZÁM.

esebb

iadó-
éltón
éhez,
ében.

i és
ny“,
s kis
lásra
szám
egy-

meg
lezett
étele-
Ezen
lom-
árom
meg-
leget.

hoz
rető

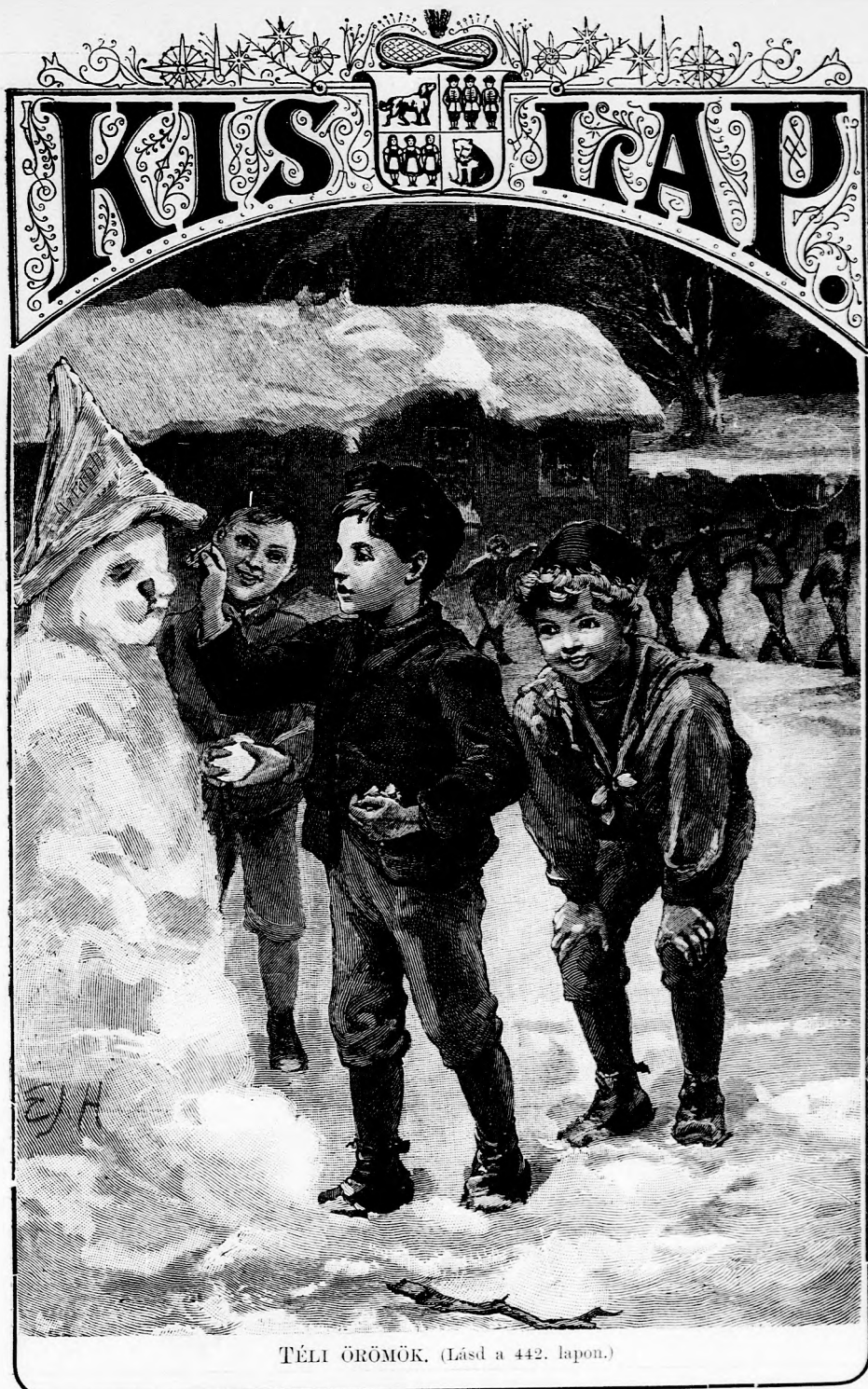
si.

söket
djen.

etők
Athe-

la.

m-épület.

TÉLI ÖRÖMÖK. (Lásd a 442. lapon.)

XLVII. kötet, 27. szám. Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1894. december 30-án.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

Előfizetési felhívás

a

„K I S L A P“

1895-dik évi folyamára.

A „KIS LAP“ 48-dik kötetére.

FOLYÓ évnék s vele a „*Kis Lap*“ most folyó 47-dik kötetének is vége közeledvén, kérjük t. előfizetőinket és a magyar ifjúsági irodalom minden barátját, hogy a „*Kis Lap*“-nak az új évvel következő újabb, immár **negyvennyolczadik** kötetét is tömeges pártolásban részesíteni sziveskedjenek.

Jogosult bizalommal s talán némi önérzettel is intézheti *Forgó bácsi* e kérést a magyar közönséghez. Egy év hiján **negyedszázada** annak hogy a „*Kis Lap*“ mint uttörő vállalat megkezdte pályafutását; a szerkesztőség kitartó munkásságának, s a kiadók áldozat-készségének sikerült elérni a kített czélt: a magyar ifjúságnak oly gyermeklapot nyújtani, mely mind tartalma, mind külső kiállítása tekintetében teljesen a kor színvonalán álljon s a neveléstani elvek szoros megtartása mellett szórakoztató, lélek-nemesítő, elme-élesítő s ismeretterjesztő legyen, kis olvasóiba észrevétlenül, mulattatva csepegtesse a legnemesebb emberi és honfiui, honleányi érzelmeket.

Az új évvel kezdődő új, *48-dik kötetet* a szerkesztőség és a kiadó-tulajdonos társaság vállvetett iparkodással úgy készítették elő, hogy méltón sorakozzék a „*Kis Lap*“ eddigi, már egész könyvtárt alkotó **negyvenhét** kötetéhez, mind tartalmának értéke, mind kiállítása és rajzai művészi becse tekintetében. Mindjárt az első számban hosszabb elbeszélés indul meg

„Fruzsinka titka“

czímmel. Ezt követik: „*Roszsont Ferke újabb rugaszkodásai és kalandjai.*“ Továbbá: „*A makranczos király-kisasszony*“, „*Toncsi szökése*“ stb. Koronkint közöl a „*Kis Lap*“ előadásra alkalmas kis **szindarabokat** is és minden számban különféle kisebb cikkeket, elszavalásra alkalmas **költeményeket**, mindannyit **művészi rajzok** kíséretében. Minden szám közöl továbbá **feladványokat**, melyeknek megfejtői közt hetenként egy-egy értékes **jutalom-könyv** kerül kisorsolásra. Nyitva áll folyvást a „**Jó szív**“ rovata, melynek útján a módosabb kis olvasók adakozása már sok könyvet szári-

tott fel. „**Forgó bácsi postája**“ ezentul is állandóan fenn fogja tartani a szoros összeköttetést Forgó bácsi és kis hivei közt. készséggel adván választ, felvilágosítást minden kérdésre.

Az új kötetben új sorozatot kezdünk az oly nagy tetszéssel járt **büvészeti mutatványokból** és minden két hétben **színes műmelléklet** fogja ezentul is a „*Kis Lap*“-ot gazdagítani.

Az év folyamán Forgó bácsi ismét rendez **nagy pályázatot** kis olvasói számára, kiknek így alkalmuk nyílik, hogy dolgozataikkal nemes versenyre kelve, képességökről, haladottságukról bizonytságot tegyenek. A pályázat nyertesait **három kiváló értékű jutalom** várja.

A jövő év végén **új fajta jutalom-kisorsolás** lesz, mely bizonnal meg fogja nyerni a kis olvasók tetszését. A **rejtvények megfejtői** számára rendezett heti jutalom-sorsolásnál a szerencse sokszor olyannak kedvez, aki csak kivételesen küld be megfejtést, míg aki buzgólkodik, azt elkerüli a szerencse. Ezen persze nem lehet segíteni. De a buzgó megfejtők számára ezentul külön jutalom-kisorsolás lesz az év végén, **három értékes jutalommal**, olyképp, hogy e három jutalom azok közt fog kisorsoltatni, **akik az év folyamán a legtöbb helyes megfejtést küldték be.** Ugy hiszem, ezzel sok kis olvasóm óhajlásának tesztek eleget.

Rendkívüli kedvezménykép az új kötet első számához külön újévi meglepetés lesz mellékelve minden előfizető számára.

A „*Kis Lap*“ minden régi kis hive, hiszem, rajta lesz, hogy maga mellé új híveket toborozva, az új évben is ott legyen a „*Kis Lap*“ táborában. Régi és új kis híveknek egyformán szívesen tárja karjait

Forgó bácsi.

Kérjük a „*KIS LAP*“ t. előfizetőit, szíveskedjenek megrendelésüket mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

A „*KIS LAP*“ előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt
Fél évre	2 frt
Egész évre	4 frt

Az előfizetések, melyek legzélszerűbben postai utalványon küldhetők be, a „*KIS LAP*“ kiadó-hivatalához (Budapest, IV. ferencziek-tere 3. sz. Athe-naeum-épület) intézendők.

A „*KIS LAP*“ kiadó-hivatala.

RONGYOS KIS HŐSÖK.

— Szilveszter-esti történetke. —

(Két képpel.)

ÉKIK maguknak sejtelmök sem volt róla, hogy valaminő hősi tulajdonságok lakoznának bennök. Aki pedig végig nézett rajtuk, amint a főváros egyik palotájának a falához támaszkodva álldogáltak, alig ha ilyet nem gondolt:

— Ejnye, istenadta szegény rongyos ficzkói! Mért nem mentek haza? Megvesz itt az Isten hidege!

Éppenségesen erre gondolt az egyik rongyos fiu, mert így szólt:

— Hallod-e Misi, menjünk már inkább haza. Nagyon hideg van... késő is van... mi haszna álldogálunk itt?

— No bizony! Hát otthon talán sokkal jobb lesz? Nincs befűtve, a lámpást sem égeti édes anyánk hiába, hát sötétben köllene ülnünk. Itt legalább látjuk a sok uri népet, amint kiszáll a kocsiból. De csak szépen is vannak öltözve!

— Bezzeg, nem is fáznak ugy, mint mi ketten!

— Sebaj! Majd izzadunk mi nyáron, mikor a téglát hordjuk. Akkor ugy-e bizony szeretnéd, ha egy kicsit hűvösebb volna? No, hát most hűvösebb van. Dugd a kezedet a zsebedbe Palkó, és ha a láb bad fázik, táncolj. Ugy is szól a muzsika.

Palkó meglehetősen savanyu képpel ugyan, de követte a jó tanácsot és ugyancsak szaporán szedegette a lábait a ropogásra fagyott havon. Látszott, hogy ő nem találja ezt a nézelődést olyan jó mulatságnak, mint az öesse. Inkább nehéz, fájdalmas kifejezés ült az arcán; de nem

rontotta a Misi kedvét, csak vonogatta a vállát.

— Nem bánom, maradjunk! mondá. Az csakugyan igaz, hogy otthon sem vár semmi jó. Alkalmasint vacsorát sem kapunk, mert azt mondta édes anyánk délben, hogy elfogyott a kenyér. Pedig éhes vagyok!

— Oda se neki! Majd reggel elmegyünk egy pár helyre boldog újévet kívánni... talán kapunk valamit.

Mialatt a két kopott, rongyos fiu így beszélgetett, egymásután robogtak a kocsik a palota elé és drága bundába burkolt urak, asszonyságok, vidám képű fiuk, lányok szálltak ki és mentek be a palotába, melyből vig zeneszó hallatszott.

— Hallod, Palkó, milyen szépen muzsikálnak? szólt Misi. Elhallgatnám akár reggelig is. Bizonyosan bál van oda benn.

— Persze, nagy multság van ott. Tudod, ma van az esztendő utolsó napja, hát vigan akarják befejezni az ó-esztendőt. Mulatnak éjjelig és vigan kezdik az új esztendőt.

— Igen, mert azt tartják, hogy aki hogyan kezdte, olyan lesz az egész esztendeje.

— No, amienk keservesen végződik és keservesen fog kezdődni is.

— Alig ha ugy nem lesz. De hát, tudod Palkó, nem segítünk rajta, ha busulunk. Anyánk mindig azt mondja, hogy majd lesz jobban is. Persze azoknak ott benn jobb dolguk van. Bizonyosan jó vacsorát

is kapnak. Ugyan mit vacsorálhatnak az ilyen gazdag urak?

— Tudom is én!

— De én tudom. Beszélte a Jóska, akinek az apja ilyen uri házban szolgált, valaha. Van ám ott vacsorára pecsenye meg sonka, kolbász, hurka, turós csusza meg czukros kalács . . .

— Jaj, ne is beszélj! Ugy is éhes vagyok . . . hátha még ilyen sok jóra gondolok!

Misi nem is beszélt tovább, mert más felé fordult a figyelme. A palota kapujából egy öreges asszonyosság lépett ki, kezében jókora csomaggal. Amint az utcára ért, tétoavázva nézett szét.

Misi szolgálatra készen ugrott oda.

— Tetszik talán parancsolni, hogy vigyem ezt a csomagot?

— Azt nem . . . de amonnan a bérkocsik állomásáról egy kocsit ide szállíthatnál.

— Tüstént itt lesz, kérem alássan!

Pár pillanat múlva a bérkocsis már ott volt s az asszonyosság beszállt, de előbb pénzdarábot adott Misinek.

Misi nagyot ugrott örömeiben.

— No Palkó, nincs már semmi baj! Nézd, huszaska! Most már siessünk haza, vihetünk vacsorát édes anyáknak is. Ni, hát ez mi?

Amint ugrált, megbotlott valamiben.

— Valami eldobott papiros, szólt Palkó. Siessünk, nagyon éhes vagyok.

— Magam is . . . de már csak nézzük meg. Nini, nem üres papiros ez . . . éppen

olyan csomag, mint azé az asszonyosságé volt. Talán ő vesztette el.

— Meglehet. Mikor a kocsis már elindult, láttam, hogy az ajtaja kinyílt, aztán újra bezárták. Akkor eshetett ki.

— Valjon mi lehet benne?

— Bontsd ki hát!

Kibontották a csomag egyik végét s amint bele néztek, bizony majd elsédültek. Csupa jóféle csemege volt abban a csomagban.

— No, ez már valami! szólt Palkó örvendezve. Ez éppen nekünk való. Most már mi is nagy lakomával fejezzük be az esztendő.

— Igen ám . . . de hát . . . izé . . . a miénk ez? kérde Misi.

Palkó meghökkent s ismét bus hangon szólt:

— Nem, nem a miénk. Azé az asszonyosságé.

— Anyánk bizonyosan azt mondaná, adjuk neki vissza.

— Igen . . . persze. Pedig milyen jó volna nekünk!

— De ez csuf hálátlanság is volna, mikor az a nyájas asszonyosság még huszaskát is adott. Ki tudja, nem várja-e valaki nagyon ezt a csomagot?

— Az ám . . . és bizonyosan nagyon bánkodni és boszankodni fognak, hogy elvesztett. Vissza köllene adni, csak hogy már nem lehet.

— Dehogyan! Nézd . . . a kocsit még látjuk, most megy az uteza végén . . . ha jól futunk, utól érjük.

— Hát fussunk utána!

A következő pillanatban már teljes erejükből futottak a gyalog-uton. És szemmel láthatólag fogyott a tavolság köztök

és a hintó közt, mert az utat nagy hó borította, a kocsi nem haladhatott elég gyorsan. Bizonyosan utól is érik, ha hirtelen közbe nem jön egy egészen váratlan veszedelem. A mellékutczák egyikéből egy másik kocsi robogott elő, éppen mikor Misi és Palkó az utca torkolata előtt át akartak iramodni. A kocsis már nem bírta megállítani a lovakat.

— Vigyázz! kiáltá hangosan.

Palkó már túl volt a kis utczán, de Misi épp a lovak elé került. Láta a veszedelmet, félre is akart ugrani, de már későn s a sebes robogó kocsi leütötte a lábáról. Ijedt kiáltással vágódott el a földön. Palkó rémülve futott oda hozzá és a kocsis szintén megdöbbenve állította meg lovait, leugrott a bakról és Misihez sietett.

— No, csak nem esett tán nagy bajod? mondá félig haragosan. Miért nem vigyáztok, szeles ficzkók? Még bizony bajba keveredem miattatok.

Csakugyan, már közeledett is egy rendőr, aki messziről meglátta, hogy ott valami hiba történt.

Misi azonban nem afféle lágy tésztából volt gyúrva. Első ijedelme multával megtapogatta magát és mikor érezte, hogy sem kezének, sem lábának nem esett baja, hamar talpra ugrott, folyvást kezében szorongatva a csomagot.

— Nincsen semmi baj! Estem én már nagyobb is.

A kocsis megnyugodva hajtatott odább, a két fiu pedig szintén folytatni akarta utját. De csak akarta. Mert amint indultak volna, azt vették észre, hogy az a kocsi, amely után ők futottak, már eltűnt. Melyik utczába fordult be, azt kitalálni nem lehetett és így nem is követhették tovább.

— Ejnye no! boszankodott Misi, hiába erőlködünk.

— Igen... és a homlokod véres... nagyon megütötted, ugy-e?

— Nem éppen igen nagyon...

Fölmarkolt egy csomó havat és megdörzsölte a véres homlokát, a kabátja ujjával pedig letörölte.

— Most már mit csináljuk ezzel a csomaggal? szölt Palkó.

— Az ám, most már nem adhatjuk oda annak, aki elvesztette. Pedig alkalmasint nagyon várják. Talán olyan is van benne, ami elromlik.

— Nézzük meg.

Felbontották újra a csomagot, és ekkor hűledeztek csak igazán. Szinte megijedtek. Mert nemcsak elemózsia volt abban a csomagban, hanem egy kis erszény is, tele ezüst pénzzel.

Misi zavartan bámult rá Palkóra, Palkó meg Misire. Nagy volt a kisértés, kemény viaskodás folyt a lelkökben. Palkó felsohajtott:

— Ha ez mind a mienk volna!

— Ja-ja-jaj! Akkor aztán vigan végeznők az ó-esztendőt és vigan kezdenők az újat.

— Pedig hát... tulajdonképen... most már nem is tudjuk vissza szolgáltatni.

— Bajosan. Hát... mit gondolsz Palkó? Megtartsuk?

Palkó úgy találta, hogy ez roppantul fogas kérdés. Az a csomó pénz gazdaggá tenné őket. Még soha sem is volt annyi pénzök, de még talán az anyjoknak sem. Ha ezt a kincset haza viszik, nagy időre elűzik a szükségét a házból. Palkó tehát habozva felelt.

— Nem tudom... talán... talán... nem!

És szinte megenyhült bele, főképen, midőn kissé habozva ugyan, de mégis kimondta, hogy: »Nem!« Misinek e példa után már könnyebb volt a dolga.

— Én is azt mondom, hogy nem! Anyánk mindig emlegeti, hogy néhai jó apánk, ha szegény volt is, de becsületes ember volt, mink is olyanok legyünk. Hát adjuk viszsa a csomagot.

— De kinek?

— Elvisszük abba a palotába, ahonnan az az asszonyság kijött. Ott majd fogják tudni, kinek volt ez a sok jó holmi szánva.

— Igaz a! Menjünk!

És megindultak vissza. Most már nem rohantak ugyan, de mégis szaporán lépegettek.

— Siessünk, mert későre jár az idő, a pék ott a szomszédunkban bezárja a boltját, szól Misi. Pedig a huszaskámon jó fris cipót veszünk. Majd örül édes anyánk.

Hogy a palotához értek és a kapu alá befordultak, a libériás kapus nem éppen barátságosan förmedt rájuk:

— Hová iparkodtok, hékás? Itt nem szabad koldulni!

— Kérem szépen, nem azért jöttünk mi, hogy kolduljunk, felelé Misi. Ezt a csomagot találtuk...

— Igen, egy asszonyság vesztette el, aki nem rég innen ment ki, egészíté ki Palkó.

— Ugy? Nem tudok a dologról, de mindjárt szólok a komornyiknak.

A komornyik sem tudott a csomagról, de így szólt:

— Várjatok itt a lépcső-házban. Majd megkérdezem a méltóságos asszonytól, küldött-e valakinek valamit. Mert idegen portékát nem veszünk át.

Bement, de nem sokára megint kijött és intett a két kis rongyos vendégnek.

— Jertek be ide a benyilóba.

Misi és Palkó félénken kapták le a sapkájokat és beléptek. A benyilóban egy nyájas arczu, igen fényesen öltözött nő állt s alig hogy a Misi kezében levő csomagot megpillantotta, így szólt:

— Csakugyan, az én csomagom, melyet a kisasszonnyal kis kereszt-lányomnak küldtem, aki betegesen fekszik. Hogyan került a kezetekbe?

A fiúk elmondták röviden az egészet s az uri asszony ekkor figyelmessé lett a Misi homlokára.

— Ejnye, szegény fiu! Most is vérzik a homlokod...

— Ó, az nem baj, kérem alássan. Majd otthon lemosom és az édes anyám betapasztja.

— Derék, becsületes fiúk vagytok, hogy ezt a csomagot vissza hoztátok. És tudjátok-e, mi van benne?

A két fiu zavartan sütötte le a szemét.

— I... igen is... megnéztük, szól Palkó akadozva.

— De nem nyultunk hozzá semmihez, kérem alássan, igazán nem! mondá Misi.

Ez alatt az uri asszony már szét bontotta a csomagot.

— Valóban: minden úgy van, amint beraktam s az erszény is azon módon tele. Aztán végig nézett a két rongyos fíum.

— Pedig, úgy látom, elért volna nálatok is. Mondjátok csak: kik vagytok, mik vagytok?

— Én a Bokor Misi vagyok, kérem alássan, ez meg az én Palkó öcsém. Az apánk tavaly meghalt, azóta nem is járhatunk iskolába; de azért nem heverünk

ám...nyáron az építésknél téglát hordunk és szépen keresünk, segíthetjük anyánkat. Igy télen bajosabb valamit keresni... de hát majd csak lesz megint nyár.

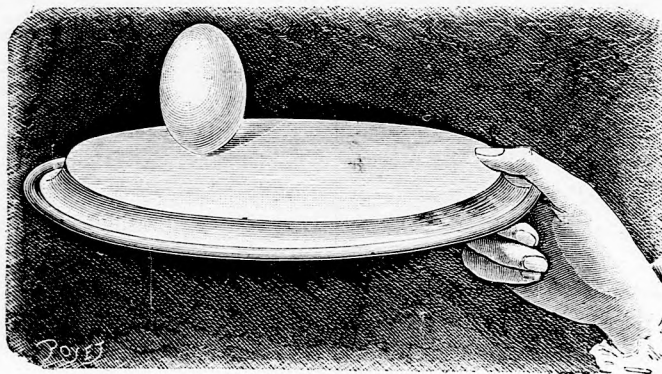
Az uri asszony elkomolyodva hallgatta Misi szavait.

— Tehát nagyon szegény gyermekek vagytok. De mondjátok csak: mikor meglátátok, mi van ebben a csomagban, nem kívántátok meg ezt a sok jó sültet, kalácsot és ezt a pénzes erszényt? Őszintén feleljetek!

— Igenis... de bizony nagyon megkivántuk, szolt Palkó. És... ugy volt az, hogy... küzdöttünk is magunkkal, mert hát... éhesek is vagyunk, szegények is...

— No mindegy, de elhoztuk, szolt Misi derültebben. Most már minden rendben van, hát mehetünk.

— Nem, még nem mehetek, felelt a palota urnője s ugy látszott, mintha köny csillogott volna a szemében. Ti szegény éhes, rongyos fiúk, ti nagyobb hőstettet

BÜVÉSZET. *Keringőző tojás.* (Lásd a 443. lapon.)

végeztetek, mint sok hetyke vitéz. Megérdemlitek, hogy győzelmetek díját megkapjátok.

Aztán a komornyikhoz fordult.

— János, vezesse őket a eseléd-szobába és jó vacsorát adasson nekik. Ezt az erszénykét pedig vigyétek haza az anyátoknak. Most sok vendégem van, nem érek rá, hogy tovább foglalkozzam veletek. De holnap dél előtt anyátokkal együtt jőjjetek ide. A többit majd meglátjuk.

— — — Azóta évek multak, Misi és Palkó a gazdag pártfogó urnő segítségével képzett, derék férfiakká növekedtek. Az év utolsó uapján pedig mindig vigan ülik meg Szilveszter estéjét.

— Ez a mi győzelmi ünnepünk, annak emlékére, mikor tudtunkon kívül hősök voltunk és éhezve, dideregve legyőztük a kísértést, megállottunk a becsület utján!

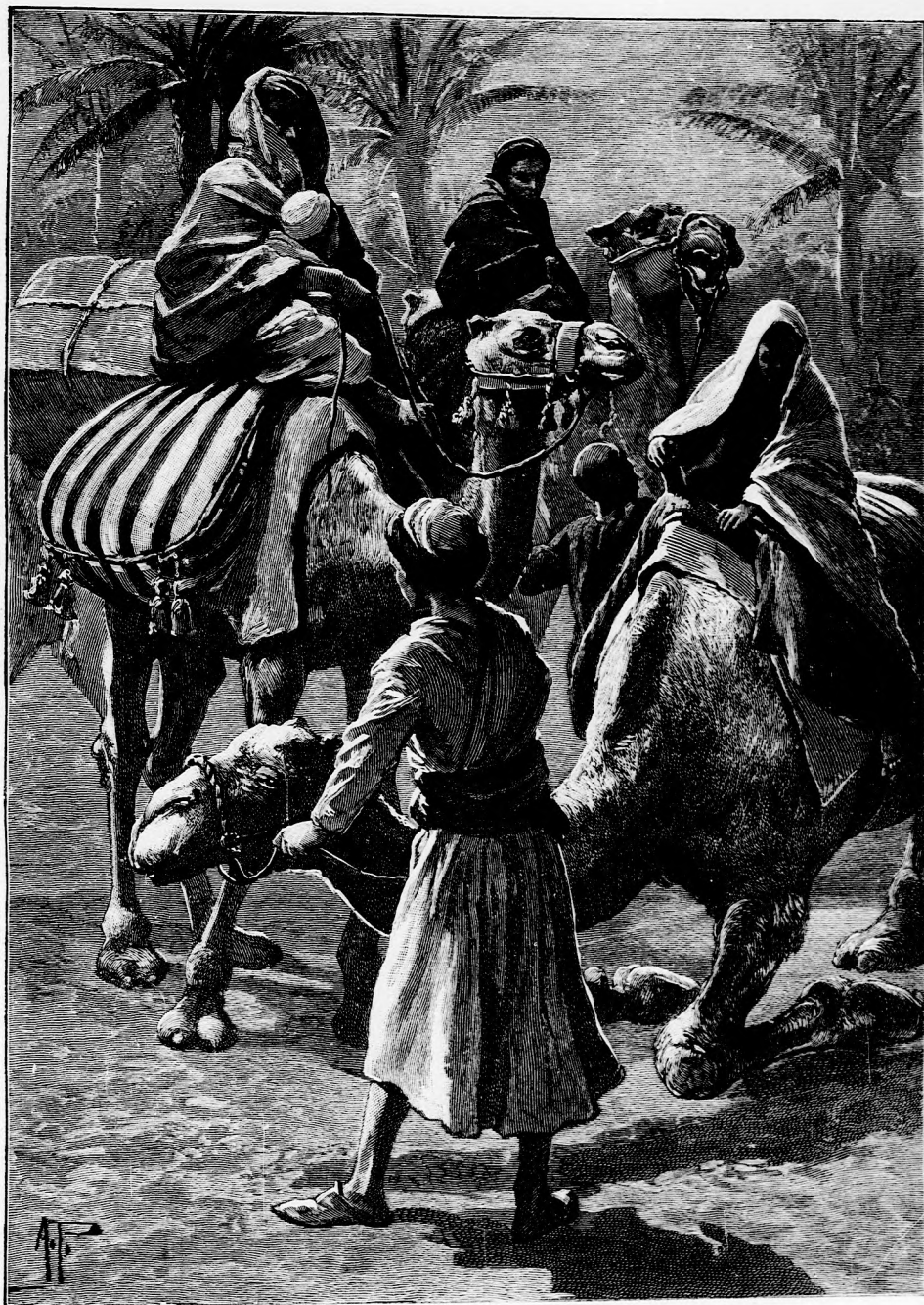
Szám.

meg-
lt az.
mert
s...
Misi
dben

lt a
köny
gény
ettet

si és
ritsé-
ltek.
rigan

mak
ősök
ik a
tján!

KARAVÁN AZ OÁZISBAN. (Lásd a 443. lapon.)

TÉLI ÖRÖMÖK.

(Képpel a ezim.lapon.)

BÖVEN esett hó az éjjel —
 Hopp! Előre gyerekek!
 Gyűjtsétek most kupaczkokba,
 Lapdákat görgessetek!

Görgetve a hó-golyócska
 Gyorsan nő és meghízik —
 Munkára hát, mielőtt még
 Elolvad vagy elviszik!

Igy ni! Van már jó rakással —
 S most csupán az kellene,
 Hogy föllekesítne minket
 A művészet szelleme.

Először jön a szobrászat,
 A festészet követi —
 Hogy ha meglesz feje-teste,
 Szemöldöt s bajuszt neki!

És hogy eső ne érhesse,
 Süveget a fejibe!
 S pipát dugunk a szájába —
 Hadd pipázzon kedvire!

Végre megvan! No, mondhatom,
 Kiválóan sikerült!
 Szébb szobor művész kezéből
 Egyhamar ki nem került.

Hivogatnak pajtásaink,
 Ott csuszkálnak a fagyon.
 Szervusz bácsi!... itt hagyunk most;
 El ne únd magad nagyon!

VERSENY-KORCSOLYÁZAS.

— A »Kis Lap« 54-dik színes műmelléklete. —

— POMPÁS hideg idő van, éljen Tél apó! Befagyott keményen végre a halastó. Dini pajtás, rajta! Fogd a korcsolyádat, nagy versenyre legyen készen a két lábad. Lássuk, ki a legény a sikos jégtáblán.

— Verseny legyen? Jól van! Meg nem riadok ám. Tudom, te gyorsabb vagy, ámde én kitartóbb: körül járom tizszer is a nagy halas-tót. Csak jó legyen a jég, vízbe ne pottyanjunk!

— Ne félj, nem lehet most semmi aggodalmunk. Apám maga mondta: »Menj fiam, mulass jól!« Pedig máskor nagyon tilt a halas-tótól. Most nincs veszedelem, csodát fogunk tenni: száraz lábbal fogunk a vizen átmenni.

— Itt a tó! A célpont ott a tulsó széle.

— Rajta! Majd meglássuk, elsőnek ki ér be!

— Meglássuk! De egyszer beérni — az semmi! Tizszer, huszszor kell a nagy próbát megtenni. S aki többször ér be, az győzött.

— Nem bánom, Ni, a parton a két kis hugomat látom. Ők legyenek hát az igaz pálya-birák: melyikünk hányszor győz, a hóba beírják.

Soká tart a verseny. Az est már leszál-
 lott s a két kicsi bíró bizony már nem áll ott: fájni kezdtek, tehát szépen ellillantak, a versenyzők pedig ezen csak kacagtak.

— Fáznak? Lehetetlen! Hogy lehet most fájni? Igaz! Szegények nem tudnak korcsolyázni. Lám, mi kipirultunk, bele melegedtünk, hogy itt óra-hosszat mint a szél repültünk. Ez ám az igazi téli gyönyörűség. Nem is tűrjük, hogy Tél apót bántsák, üssék. Lehet-e szébb verseny, mint volt most a miénk: győztes, vesztes egyikéig a verseny végén.

B Ü V É S Z E T.

(Képpel a 140. lapdn.)

A keringőző tojás.

VÉGY egy keményre főtt tojást, helyezd a tálca hátára és szólíts föl valakit a társaságban, hogy táncoltassa meg a tojást a tálcán, még pedig olykép, hogy a tojás ne hosszában feküdjék, hanem a hegyén állva, keringőzzék. És föltétlenül szabad, hogy a tojáshoz legföljebb egyszer szabad hozzá nyulni, kezdetben.

Aki nem tudja a nyitját, alkalmasint meg sem próbálja. Mert ugyan hogyan állhatna meg élén a tojás? És hozzá még keringőt is járjon! Nem lehet az! fogják mondani.

Dehogy nem! Igen egyszerű. Nem kell hozzá egyéb, csak az, hogy a tálcát vízszintes fekvésben egyre gyorsabban mozgatják körbe. A tojás, mely a tálca közepén nyugodott, csakhamar mozogni kezd saját maga körül, egyre gyorsabban és mindinkább fölfelé emelkedik. Végre egészen fölegyenesedik és élén állva, vigan fog keringőzni.

Aki ezt jól begyakorolta, az hozzá sem nyúl a tojáshoz, tehát azt szabhatja föltétlenül, hogy éppenséggel nem szabad hozzá nyulni a tojáshoz. De ez sok gyakorlatot, ügyességet és erőt is kíván. Tehát kikötjük, hogy egyszer szabad hozzá nyulni, még pedig azért, hogy mikor ránk kerül a sor s meg kell mutatnunk a produkezió lehetőségét, hozzá nyulhassunk magunk. Még pedig azt tesszük, hogy a tálcát az asztal szélére helyezvén, a tálca közepén levő tojást, fekvő helyzetében, erősen megpörgetjük, mire a tojás csakhamar az élére áll. Ekkor hamar fölemeljük a tálcát és az említett módon mozgatjuk vízszintes irányban körbe, hogy a tojás folytassa a keringő táncot.

Ha egyszer bemutattuk a produkeziót, persze mindenki eltanulja. De ha másik kemény tojással próbálja, sokszor nem fog a produkezió sikerülni. Mert egy kis fogással kell élni a tojás megfőzésénél is. Tud-

juk, hogy minden tojásban egy kicsike üres tér van és ebben levegő. A főzésnél tehát gondoskodunk róla, hogy a tojás ne fekvő helyzetben legyen, hanem folyvást egyenesen, merőlegesen álljon a vízben. Ilyen helyzetben keményedvén meg a tojás, a levegős ür arányosan lesz elhelyezve a tojás hosszúsági tengelye fölött s ekkép a tojással mindenféle egyensúlyi produkeziót könnyebben lehet bemutatni.

KARAVÁN AZ OÁZISBAN.

(Képpel a 441. lapon.)

MIKOR nálunk fagy csikorog, szánkázunk és koresolyázunk s melegeidni a fűtött kályha mellé húzódunk, ugyan ekkor a föld más részein esőpöcök sem fáznak az emberek, inkább még szívesen kölesön is vennének tőlünk valamieskét a hidegből. Mert ott folyvást égetően perzsel a nap s még az is nehezen bírja, aki ott született és az örökös forráságban nőtt fel.

Persze, jó messze van ez tőlünk, az Egyenlítő vidékén, hol a telet hirtől sem ismerik, mert a tél csak abból áll, hogy néhány hétig sűrűn esik az eső. Amint az eső eláll, újra kezdődik a hőség s szomorú kopársággá perzseli Afrika, Azsia végtelen sivatagait. Napokig és napokig bolyonghat ott az utas, de várost, falut nem talál, utnak sines nyoma, mindenütt csak kietlen homok-sivatag, vagy kopár szirtes dombok, melyeket fa nem ékesít. Oroszlánnak, sakálnak és más fenevadaknak azonban ez kedves hazájok.

Mégis él, jár-kél itt az ember is. Vannak vándor néptörzsek, melyek folyvást a pusztában kóborolnak. De járnak ott olyanok is, akiknek nem igen telik benne gyönyörűségük: ám kénytelenek neki indulni a sivatagnak, hogy a túlsó végén levő városokba portékát vigyenek, vagy ott fontos dolgot végezzenek. Egyes ember nem indul neki a veszedelmes utnak, hanem mikor már többen vannak, akik ugyan-egy irányba iparkodnak, akkor csomóba verődve indulnak közös vezetővel, aki nem téved el az

úttalan sivatagban sem. Az elszánt utasok nem ábrándoznak vasutról, kocsiról, hanem teveháton ülve baktatnak, el lévén látva élelemmel több heti időre. Vízet azonban nem vihetnek magukkal eleget s az utas-csapat (*karaván*) vezetőjének az a legfőbb gondja, hogy kellő időre el tudja utasait egy egy oázishoz vezetni. Itt-ott, egymástól néha nagy távolságban, forrás fakad a sivatagban. És ahol víz fakad, ott van fű is, fa is, enyhülést talál ott a hőségétől, szomjúságtól eltikkadt ember és állat egyaránt. Mikor az égető homok-sikságon bágvadtan, lassan haladnak, a vezető folyvást biztatja őket az oázissal s vágyakozva, sováran lesik, mikor teljesül már a vezető szava. És amint végre csakugyan közelednek az oázishoz, biztatni sem köll a tevéket — megérik ezek messziről az enyhülést ígérő forrást s bár mily fáradtak, gyors ügetéssel sietnek az árnyékos pálma-ligetbe.

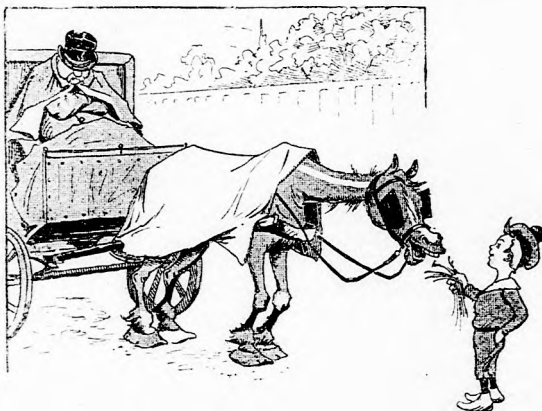
Egész napot is elpihenget a karaván a forrásnál, hogy ember, állat jól megerősödjék újra. Végre azonban mégis indulni kell. Megtöltik az edényeket vízzel, fölrajkák tevéikre a terhet s folytatják a nehéz utat, most már csak azt óhajtva, hogy kőbor arab csapat ne akadjon az utjokba. Mert a szilaj arabok megrohadják, kirabolják a karavánt, ha látják, hogy ez nem nagyon erős. A szorongatott utasok valóságos csatákat vívnak és bizony nem mindig ők a győztesek.

Képzeltetni, hogy ha ilyen bajok és veszedelmek után végre mégis szerencsésen áthatolnak a sivatagon és célhoz érnek, ugyan csak nagy az örömük, és nagyot pihennek. Ugy-e jobb is nekünk, akik vasuton, kocsin kényelmesen utazhatunk?

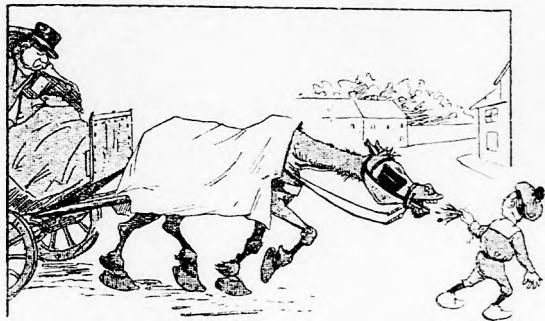

VAD LACZI
és a
KOMFLIS LOVA.

»JAJ, van egy kis betegem —
Ugyan, édes gyerekem:
Ott a sarkon áll egy komflis,
Gyorsan azt hozd el nekem!«

Kocsis alszik a bakon,
A lova éhes nagyon.
»Rácsos kertből füvet tépek,
Szegénykének od' adom!«

»Dehogy is adom neki —
 »Ha bekapja megeszi:
 »Inkább csalogatom véle.
 »Lábát gyorsabban szedi.«

»Jaj, Teremtőm! Mi dolog?
 »A boltomba ló robog!«
 Gazda hőkken, Laczi szőkken,
 Komfisi-kocsis dörg-morog.

ELÉG ÉS SOK.

(Képpel a 446. lapon.)

MÉG jóval Karácsony előtt volt, hogy Anikó felsohajtott:

— Ó, ha én annak a jó kis Jézuskának megsughatnám, mit hozzon nekem!

— Ugyan mit sugnál neki? kérdé az öreg nagymama.

— Azt, hogy legalább is két szép bábut hozzon.

— Mindjárt kettőt is? Hiszen már most is van három bábud, egyik szebb a másiknál. Annyi éppen elég.

— Dehogy elég! Jolánkának négy van és tegnap azt mondta, hogy bizonyosan kap karácsonyfiába is egyet. Akkor neki öt lesz. Jaj, hát még ha nekem ennél is több volna!

No, a Jézuska valamiképen hírét hallotta és Anikónak annyira teljesült az ohajtása, hogy éppen fél tuczatra nőtt bábuinak a száma. Mert a nagymamától is, meg a nénitől is kapott egyet-egyet. És mindegyiköt azt mondta, mikor átadta:

— De aztán elvárom, hogy jól gondját viseljed, szépen öltöztessed. Néha-néha majd utána nézek, megbecsülöd-e?

— Ó, abban nem lesz hiba! Mindig olyanok lesznek, mint a királykisasszonyok. Most aztán dicselkedjék Ilonka! Most nekem van több. Hat darab! Ez már igazán sok.

Csakugyan el is hallgatott Ilonka, mikor látogatóba jött és látta a nagy bábu-társaságot. Ő nem kapott újat, neki csak négy bábuja volt s mamája azt mondta, hogy ez bőven elég. Nagy volt az Anikó öröme és diadala. Most már ő kerekedett fölül, mert neki nemcsak »elég« van, hanem »sok«.

Büszke volt azután még egy ideig; de lassacskán alább hagyott vele. Mert igaz, hogy szép dolog az a sok bábu, csak hogy bajjal jár. A nagymama is, a mama is, a néni is, minduntalan meg-megnézték, milyen állapotban vannak a Viczák. Anikó pedig nem akart szégyenben maradni s ami szabad

ideje maradt a leczkétől, mind arra szánta, hogy ruhácskákat varrt a bábuira, öltöztette, csinosította őket. Eleinte nagy kedvvel tette, de lassanként azon vette magát észre, hogy sok egyéb kellemes játékról kell lemondania, ha mind a hat Viczát mindig egyformán rendben akarja tartani. Mikor egyszer-egyszer bele fogott, kelleetlenül sohajtott fel:

— Jaj, mikor leszek készen! Hat darab! Igazán ... nagyon sok!

És unottan, kedv nélkül végezte, már inkább mint terhes feladatot, nem mint kedves szórakozást.

A mama pedig olyan furcsán mosolygott. És jó ideig hagyta. De végre egy napon megkönnyörült és így szólt:

— Mit gondolsz, Anikó, nem volna jó, ha kettőt-hármat a bábuk közül eltennél a szekrénybe és majd csak akkor vennéd elő, mikor a többi már megkopott, elvásott?

— De milyen jó lesz, kedves mamácskám! Rég gondoltam rá, de nem mertem szólani, mert ... mert...

— Mert megkívántad a sokat s nem gondoltad meg, hogy igen gyakran jobb az elég, mint sok.

LAJOSKA ÉS AZ ERNYŐ.

VIGAN készülődtek mindnyájan a szép karácsonyi ünnepre, csak Lajoska ögvelgett kedvetlenül a házban ide-oda.

— Akár ne is volna az egész ünnep, ha Jenő csakugyan nem jön haza az iskolá-

ból. Pedig már valószínű, hogy nem jön. apácska mondta, hogy valami baj van a vasuton. Hát érdemes volt akkor annyira készülnöm?

Jenő a testvér-bátyja volt s a két fiu nagyon szerette egymást. Lajoska mindenféle játékot készített elő s most azt hallja, hogy Jenő talán nem is jön haza.

— Félre is rakom mind a játékokat ... elő veszem a tankönyveimet és fogok tanulni, dolgozni: elvégzek egy heti leczkét előre. Így majd csak eltelik az idő!

Nagy elkeseredéssel mondta ezt és neki is készült. Apja látta, hallotta is mind ezt, de ráhagyta: csak mintha néha mosolygott volna. Hanem az ebédnél így szólt Lajoskához:

— Minap, hogy benn jártam a városban, mulatságos jelenet történt az utcán. Kissé borus, de különben kellemes idő volt, sok ember sétált az utcákon. Egyszerre csak azt veszem észre, hogy sokan nevetnek. Oda nézek, hát biz' én magam is nagyot nevettem. Egy jó öreg polgár bandukolt végig az utcán, kifeszített óriási ernyővel a feje fölött: úgy alája huzta magát az ernyőnek, mint aki szörnyen fél, hogy a nyakába szakad az eső. Végre maga is észre vette, hogy rajta nevetnek s épp hozzám fordult a kérdéssel, mit is nevetünk ő rajta?

— Hát az ernyőjét nevetjük, felelém.

— Mit? Miért? Talán nem tisztességes szép ernyő?

— Dehogyan nem! De minek bujik alája, mikor nem esik az eső?

— Nem esik? Ni ... csakugyan! ... Az imént mintha az orromra csöppet volna egy csöpp és mert el van borúlva ... megijedtem ...

Persze össze vonta az ernyőjét és röstellkedve sietett el. Mit tartasz erről az emberről, Lajos fiam?

— Ugyanesek oktalan ember volt.

— Azt hiszed? De hát akkor mért tartod te is reggel óta kifeszítve az ernyődet olyan eső ellen, amely még nem esik?

— Én? Én? Hogy-hogy, kedves apácska?
 — Látom, mint sopánkodol, ijedezel előre, hogy talán nem jön meg Jenő. Rontod még másoknak is a kedvét, pedig még semmit sem tudsz biztosan. Jenő megjöhet, csak éppen hogy nem egészen bizonyos.

— Ó, ha megjönne... az más...

— Akkor ugy-e sajnálni fogod, hogy elrontottad a napodat, minden ok nélkül. Okos ember nem ijedez, nem sopánkodik előre, nem feszíti ki az ernyőjét, mikor eső nem esik.

KOCZKA-REJTVÉNY.

R	B	R	F	= Déli gyümölcs
E	E	E	E	= Kiesi barlang
E	G	G	E	= Sovány ló
G	G	Ü	Ü	= Hires város.

Balról jobbra s fölülről lefelé olvasva: egyazon eredményt adja.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Új Robinson“.

Irta *Marryat*, a magyar ifjúság számára fordította *dr. Dulácska Géza*; 94 képpel, kemény táblába kötve.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVII. köt. 25-dik számában közölt találos mesék megfejtése:

I. Tükör. — II. Egy tuczat.

Helyesen fejtették meg: Szelke Hajnalka és Józsi, Pleininger Hilda, Mérey Ágosta, Lővinger Juliska, Almásy Margitka (részben), Schwarz Magda és Béla, Rosenfeld Imre, Girardi Margit (a magad írása? Mert nekem nagyon tetszik. *F. b.*), Felsenburg Margitka, Unger Béla és Ervin, Bolyó Pálma és Károly, Nátafalussy Béla, Mäder testvérek, Pichler Sándorka, Deutsch Erzsike és Frigyes, Achim Mariska, Szalatsy Bandi, Unger Béla és Ervin, Pecz Irénke, Spitzer Ernő, Michalik Ilonka (részben), Fuchs Szeréna, Ember Pista, Gonda Lajos, Stermeckzy Lajos, Kornstein Edith

(részben), Ifj. Kossaczky Oszkár (részben), Illés Vilma, Zsiros Juliska (részben), Rothfeld Vilma, Juliska és Márton, Dénes Zsófi, Somló Sárka.

A jutalom kisorsolása szabályszerűleg megtörténvén, nyertes lett *Stermeckzy Lajos*, *Székely-Fejérvárott*, kinek a jutalom-könyvet (*»Virág-csokor«*, emlékül jó gyermekeknek gyűjtötte *Füssy Tamás*.) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« XLVII. köt. 24-dik számában közölt rejtvény megfejtését meg beküldték: Illés Vilma, Kiss Elek.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

A szent ünnepek alkalmából, mint minden évben, ugy az idén is: számlálhatatlan sok jó kívánsággal emlékeztek meg rólam az én kedves gyermekeim, az én drága kis olvasóim. Ragaszkodó hűségtekért csak e négy szóba foglalom össze minden hálás szeretetemet: *Isten áldása legyen rajtatok!*

Forgó bácsi.

*

Nekám István. A szótág-rejtvény egy kis simítással közölhető; ide mielőtt besoroznám, írd meg: egészen a saját műved-é vagy olvastad valahol, avagy segített valaki benne? — **Tárnok Antal**. Megnyugtatósdra annyit, hogy a következő félévben lesz részed a »*Rösszesont Ferke ragaszkodásainak*« folytatásában *Jda* néni, aki annyi vig dolgot tudott már elmesélni nektek erről a minden vásottsága mellett is kellemes fiúról és az ő zajos híres bandájáról, már el is küldte nekem a kéziratot, melyhez a rajzművész előbb képeket készit. Ez az újabb sorozat még az eddigieket is fölülmulja vígságban. — **Oszkár bácsi**. Kár az ilyen alkalmi dolgokat nem korábban küldeni. A multkorihoz minden esetre, ha egyebet nem is, de legalább inieziális betűt rajzoltattam volna. A másik is be van sorozva. — **Strasser Henrik**. Te minden esetre ragaszkodásodat akartad kifejezni, midőn arról biztosítás levelkédben, hogy »hű pártfogóm« vagy és maradsz. A polgári életben nem a gyermek pártfogója az öregebbnek, hanem megfordítva: öregebb a gyermeknek. Ezt korántsem panaszsképp mondom, de a szó jelentésére nézve üzenem meg neked, aki, tudom, szereted a »Kis Lap«-ot és a csinálóját. — **„Telen“ stb. Lombja — bája**; — *rétnek — elmentek*; — *bevette — érte*: ilyen rímekkel már nem dolgozunk. Pedig egy-egy strófa kellemesen szól s a hang is el van találva. — **Piláthy Mariska**. Soraidat örömmel olvastam s mindnyájatoknak viszonzom a kedves köszöntést. A Jézuska pedig

dehogy nem látogatott el hozzátok, akik annyira rászolgáltatok az ő szeretetére. — **Fischl János.** A »Kis Lap« karácsonyi (kettős) száma külön is megrendelhető a kiadó-hivatalnál 35 kr. beküldése mellett. — **Hauer Szerafina.** Efféle megbízatásokban, kis lányom, én el nem járhatok s késő is gondoltál rá. **Kértdre** bár mely könyvkereskedés hosszú lajstromát küldi be a francia, angol, német és magyar nyelvű gyermek-irodalmi műveknek. Jó mamád vagy tanítód segítségével aztán megtalálod a megfelelőt, melyet az adott címre a könyvkereskedés küld meg. Ajánlom **Lampel** Róbert könyvkereskedését (Andrássy-ut 21.) ahol épp most jelent meg halmazata a legkedvesebb és legdiszesebben kiállított ifjúsági olvasmányoknak, amelyek közül leginkább kiválik a »Kis Almanák«, jeles magyar írók elbeszélő műveivel. »*Mesék és elbeszélések*« s »*Don Quijote*« fura hősi kalandjai. — **Mariska néni.** Már csak tűrtöztessé magát még néhány hétig. — **Mészáros Zsófia.** Ügyes. Meg fog jelenni. — **Boda Margit.** Örvendve fogadlak be téged is számos kis hűveim sorába. Kellemes tudomásul veszem azt is, hogy sem szőke nem vagy, sem barna. Hiszen azt tartja a nóta is:

*Se nem szőke, se nem barna
Az igazi magyar fajta.*

Ember Pista. E rovat elején valamint e szám élén is leveledre megtalálod a felvilágosító válaszomat. — **Zsiros Juliska.** A megírtések beküldésére teljesen elégséges a levelező lap. — **Ordódy Irén és László.** Szíves jó kívánságaitokat hasonlóval viszonozom, érdeklődő buzgóságotok pedig kedves meglepéssel és köszönettel fogadom. — **Sohár Andor.** Derék dolog, hogy a katonai pályára léptél. Nincs annál magasabb érzés, mint a király és a haza szolgálatában állni. Nem is kételkedem benne, kis vitézem, hogy egykor nagy vitéz, jeles hadni válik belőled. Nekem pedig kedves elégtételre szolgál, hogy vasárnapi örömeidet a »Kis Lap« olvasmányaival szaporíthatom. — **Augusztin testvérek.** Üzenet helyett inkább levelet írok. — **Michalik Ilonka.** Köszönettel vettem s annak a szegény tanuló fiúcskának át is adtam bélyeg-gyűjteményedet. Hogy annál is több legyen: még azt is hozzá tettem, melyet a levélkérdő borítékáról téptem le. — **Schlichter testvérek.** A messziről jött meleg köszöntést ezerszeresen viszonozom. Míg mi fehér Karácsonyt ültünk, ti ott a kelles ünnepet zöldelő kertek virányain töltöttétek el. Reményem, hogy boldogan. — **Könyöki Ella.** Válatozatlan jó szíved jeleit küldjed lakásomra. Az ünnep ugyan elmúlt már, de még áll a hideg s a meleg gunyácska bizony jól fog esni annak a szegény gyermeknek, akinek szánom. — **Cincinnati (O.)** Köszönet az amerikai »Kis Lap«-ért. — **Rothfeld testv.** Nem sokára teljesíthetem kívánságokat. Leveletek többi

részére a kiadóhivatal fog válaszolni. — **Szent-vány Carola.** Ügyes volna rejtvényed, ha valami felismerhető tárgy részleteibe jegyeztél volna bele a szavak és nevek betűit. De így: ez a taláalomra szerzte kuszált és szabálytalan borgokba hajlított fonál még az útvesztőnél is zavarosabb. Egyenközü napsugarakba vagy kerék küllői közé ékelt, vagy virág szirmaira jegyzett betűk megkönnyítenek a feladatot. Tégy vele újabb kísérletet. A négylevelű lóherét pedig mint szerencse-hozó jelképet eltettem kedves emléktárgyaim közé a »Forgó bácsi muzeumába.« — **Nagy szerénység.** A jó gondolat rosszul van megverselve,

Kis Értesítő.

Ez a szám az utolsó ebben az évben, ebben a kötetben.

A küszöbön álló új évben a »Kis Lap« 48-dik köteténél mához egy hétre ismét találkozunk. Addig is minden hű kis olvasójának boldog, derült új évet, egészséget és sok örömet kíván s mindnyájatokat szívből ölel

Forgó bácsi.

JÓ SZIV.

Az ehhez és fázó gyermekek javára: **Schomann Josefina gyűjtése** 52 frt 91 kr. (Egyes adakozók: Zier Vilmos 1 frt 10 kr, Pilát Nándor 50 kr, Heinzinger János 50 kr, Halász Gyula 20 kr, Merbauer János 1 frt, Fellner Adolf 40 kr, Adler és Weisz 1 frt, Közér Géza 50 kr, N. N. 21 kr, Pfeil Ede (?) 1 frt, Frommer Zsiga 5 frt, Somossy Károly 5 frt, Silberer Ede 1 frt, Haas-Deutsch 5 frt, Melkó György 2 frt, Takáts László 1 frt, Pick Ede 1 frt, J. K. 50 kr, Boross testvérek 1 frt, Kutschera Alajos 50 kr, Fort Oszkár 1 frt, Radwaner Vilmos 1 frt, Révai Oszkár 1 frt, dr. Virava József 2 frt, Frankl A. Herm. és fiai 2 frt, Ney Ede és társa 2 frt, Holstein és Sterner 2 frt, Krolupper József 1 frt, Winckers (?) József 1 frt, Deutsch Károly 5 frt, Mészáros Gyula 1 frt, N. N. 50 kr, Schomann Josefina 5 frt) = 52 frt, 91 kr. — **Dénés Zsófia, Somló Sárka** 2 korona = 1 frt. Köszönet a nemes adakozóknak. Az adományt rendeltetési helyére juttatom.

A „KIS LAP“ minden kötetéhez **díszes színnyomatu bekötési táblák** kaphatók. Egy bekötési tábla ára **60 kr.** A »Kis Lap«-nak **fél** évi folyamából telik **egy** kötet. Megrendelő cím: **Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferenciek-tere 3.**

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Szerk. és kiadó-hivatal: Budapest, Ferenciek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.

Nyomtatja a kiadó tulajdonos: **Athenaeum** irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.